

Centrum sociálnych služieb EDEN

*Sady M. R. Štefánika 66/3, 033 01 Liptovský Hrádok
v zriaďovateľskej pôsobnosti
Žilinského samosprávneho kraja*

Výročná správa o činnosti a hospodárení poskytovateľa sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja za rok 2019

*....vlastný zmysel nachádzame
v tom, že pomáhame hľadať zmysel iným....*

OBSAH

1. Vznik, sídlo a postavenie poskytovateľa sociálnych služieb	3
1.1. Vznik poskytovateľa sociálnych služieb	3
1.2. Sídlo a poloha poskytovateľa sociálnych služieb	3
1.3. Poslanie, vízia a ciele poskytovateľa sociálnych služieb	4
1.4. Postavenie a činnosť poskytovateľa sociálnych služieb	6
1.5. Sociálne služby poskytované v zariadení	7
2. Prevádzkové podmienky poskytovania sociálnych služieb	14
3. Štruktúra prijímateľov sociálnych služieb	17
4. Personálne podmienky a organizačná štruktúra poskytovateľa sociálnych služieb	23
5. Aktivity, voľný čas a príjemné chvíle strávené v zariadení	28
5.1 Kultúrno – spoločenské podujatia	28
5.2 Šport v CSS EDEN	29
5.3 Leto v CSS EDEN	31
5.4 Spoznávanie okolia a ostatných regiónov Slovenska	32
5.5 Pomoc druhým	33
5.6 Z každého rožka troška	34
6. Financovanie sociálnych služieb a úhrady za poskytovanú sociálnu službu	35
7. Plán financovania na rok 2020	37
8. Kontakty na poskytovateľa	38
8.1 Mapa lokality	38
8.2 Telefónne a iné kontakty na poskytovateľa sociálnych služieb	39
Prílohy	40
Organizačná štruktúra CSS EDEN	40

1. Vznik, sídlo a postavenie poskytovateľa sociálnych služieb

1.1 Vznik poskytovateľa sociálnych služieb

Centrum sociálnych služieb EDEN je rozpočtová organizácia zriadená Žilinským samosprávnym krajom dňa 6. novembra 2013. S účinnosťou od 9. mája 2014 začala organizácia poskytovať sociálne služby svojim prijímateľom v domove sociálnych služieb a v špecializovanom zariadení (ďalej ako zariadenie CSS EDEN) a dňa 12. mája 2014 prijímala prvých prijímateľov sociálnych služieb.

Zariadenie vzniklo rekonštrukciou a modernizáciou nevyužívanej budovy domova mládeže v rámci projektu „Stavebné úpravy – prestavba budovy za účelom špecializovaného zariadenia a DSS v Liptovskom Hrádku“. Projekt je spolufinancovaný Európskou úniou vo výške 85% z Európskeho fondu regionálneho rozvoja, 10% zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky a 5% z rozpočtu Žilinského samosprávneho kraja a bola ním vyriešená bezbariérovosť budovy prístavbou výťahu pre imobilných prijímateľov sociálnej služby (ďalej ako „PSS“) a časť budovy je prispôbená výlučne pre PSS s obmedzenou schopnosťou pohybu.

1.2 Sídlo a poloha poskytovateľa sociálnych služieb

Zariadenie sídli v obci Liptovský Hrádok, okres Liptovský Mikuláš, katastrálne územie Liptovský Hrádok, na ulici Sady M. R. Štefánika 66/3. Je situované v peknom prostredí lipovej aleje v blízkosti rímskokatolíckeho kostola. Centrum mesta Liptovský Hrádok je od zariadenia vzdialené približne 200 metrov. Najbližšia nemocnica sa nachádza v Liptovskom Mikuláši, čo je približne 12 km od zariadenia. Rýchla zdravotná pomoc sídli priamo v Liptovskom Hrádku. Počet obyvateľov v Liptovskom Hrádku je 7 625 obyvateľov.

PSS sú ubytovaní v 27 jednolôžkových a 27 dvojlôžkových izbách, ktoré sú v rámci budovy rozmiestnené v ubytovacích bunkách. Každá ubytovacia bunka disponuje s jednou jednolôžkovou izbou, jednou dvojlôžkovou izbou, priestranou predsieňou so zabudovanými skriňami a samostatnou kúpeľňou s WC. Vo všetkých izbách je dodržaná predpísaná minimálna plocha na jedného PSS. Izby sú plne vybavené, útulné, moderné a bezbariérové, spĺňajúce normy a legislatívu platnú pre zariadenia tohto typu, s možnosťou dovybavenia si priestoru vlastnými obľúbenými vecami, či drobným nábytkom. Zariadenie je dostatočne členité a má k dispozícii množstvo vnútorných aj vonkajších priestorov pre pohyb PSS mimo ich obytných priestorov. Využívaná plocha zariadenia je celkovo 3 028 m².

Budova zariadenia je vykurovaná vlastnou plynovou kotolňou. Zaistenie tepelnej pohody v zariadení je preukazované teplomerami na izbách a v spoločenských priestoroch budovy. Regulovanie teploty v izbách a v jednotlivých miestnostiach zariadenia je možné prostredníctvom nastavenia na radiátoroch. Signalizácia pomoci je nainštalovaná a využívaná najmä u PSS s častými epileptickými záchvatmi a demenciami. Zariadenie je vybavené kamerovým systémom a dymovými hlásičmi.

V rámci priestorov pre voľnočasové aktivity majú PSS k dispozícii zasadačku s interaktívnou tabuľou, ktorá slúži ako multifunkčná miestnosť, najmä pre denné terapeutické

komunity, či ako premietacia miestnosť. Na každom poschodí je vestibul upravený na spoločenskú miestnosť, ktorý je vybavený televíziou a sedacou súpravou. Súčasťou tohto priestoru je aj denná miestnosť pre ošetrovateľský a opatrovateľský personál, ktorý je tak k dispozícii PSS a návštevam. Kuchynka určená pre PSS je na IV. poschodí. Je vybavená chladničkou, rýchlovarnou kanvicou, mikrovlnkou. Kuchynka vyčlenená pre kulinoterapiu sa nachádza na III. poschodí. Pre ďalšie terapeutické činnosti a sociálnu rehabilitáciu sú vyčlenené nasledujúce miestnosti:

- fyzioterapeutická miestnosť
- snoezelen
- miestnosť pre tréningy pamäte
- pracovná miestnosť určená prednostne pre rozvoj pracovných zručností a ako herňa
- stolárska dielňa
- knižnica
- počítačová miestnosť

Úpravou externých priestorov zariadenia v septembri 2014 v rámci projektu „Spevnené plochy a oddychová zóna pred CSS EDEN – Liptovský Hrádok“, bola pred budovou zariadenia vytvorená parkovacia a trávnatá plocha s chodníkmi a lavičkami, spojená s výsadbou popínavých rastlín a stromov. Súčasne bol vybudovaný altánok s lavicami, stolom a krbom. Vznikol tak oddychovo relaxačný priestor, o ktorý sa v súčasnosti starajú PSS v rámci sociálnej rehabilitácie a v spolupráci s odborným personálom.

V roku 2017 bola do správy CSS EDEN zriaďovateľom prevedená už nevyužívaná budova a priestory telocvične vrátane plynovej kotolne, veľkorysé záhradné priestory a ihrisko po bývalej SOŠ drevárskej v Liptovskom Hrádku. Uvedené priestory sa nachádzajú približne 50 metrov od budovy zariadenia. Týmto sa rozšírili možnosti trávenia voľného času PSS. Interný aj externý priestor telocvične významne rozširuje možnosti rôznorodých športových aktivít pre zlepšovanie fyzickej zdatnosti PSS a zároveň znižovania ich psychomotorického nepokoja. Taktiež sa významne rozšírili možnosti pre rozvoj pracovných zručností PSS postupným vybudovaním úžitkovej záhrady. Spájaním rôznorodých skupín v príjemnom a zaujímavom prostredí záhrady pomocou rôznych voľnočasových aktivít sa výrazne rozšírili aj možnosti sociálnej integrácie klientov nášho zariadenia.

1.3 Poslanie, vízia a ciele poskytovateľa sociálnych služieb

Poslaním zariadenia je poskytovanie sociálnych služieb v súlade so Zákonom NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o sociálnych službách“) dospelým mužom so zdravotným, mentálnym, telesným a zmyslovým postihnutím v dvoch druhoch sociálnych služieb, a to v domove sociálnych služieb a špecializovanom zariadení, na základe etického a odborného prístupu v súlade s ochranou ľudských práv a základných slobôd.

Víziou je zariadenie, ktoré funguje na ušľachtilých ľudských princípoch, pretože čo viac môžeme jeden druhému dať ako prijatie a pocit domova, ktoré motivuje nás všetkých k seberealizácii, znovuobjaveniu a nadobudnutiu nových zručností, skúseností a zážitkov.

Zariadenie pevne ukotvené v komunite, pre ktorú je inšpiráciou, a ktorá ho zároveň motivuje do ďalšej činnosti.

Svoje poslanie a víziu máme napojenú na Konceptiu rozvoja sociálnych služieb Žilinského samosprávneho kraja na roky 2019-2023. V súlade s Národnými prioritami rozvoja sociálnych služieb pre roky 2015 až 2023 máme záujem do rozvoja našich služieb v CSS EDEN zakomponovať najdôležitejšie trendy 21. storočia. V dôsledku nepriaznivého demografického vývoja sa na Slovensku v strednodobom horizonte predpokladá výrazný nárast dopytu po zdravotníckych službách a tým aj výrazný nárast počtu výkonov zdravotno-sociálnej starostlivosti z dôvodu starnutia populácie. Preto sme v roku 2019 analyzovali žiadosti o poskytnutie sociálnej služby v našom zariadení, a na základe tejto analýzy plánujeme v nasledujúcom období nadviazať spoluprácu so zdravotnými poisťovňami a začať poskytovať zdravotnú starostlivosť.

Naše zariadenia má zadefinované strategické ciele na roky 2017 až 2019.

Tabuľka číslo 1: Ciele a vyhodnotenie cieľov organizácie

Cieľ	Obsah	Obdobie
Cieľ 1	Zvýšiť bezpečnosť poskytovaných sociálnych služieb prostredníctvom identifikácie a riadení rizík v zariadení.	2017-2019
Vyhodnotenie	Máme zavedený systém identifikácie a riadenia rizík pri práci s PSS, čím sme zvýšili schopnosť preukázať kritickosť problému, závažnosť situácie, ohrozenie klienta, pracovníka alebo majetku organizácie.	
Cieľ 2	Zaviest' procesný prístup v zariadení v rámci implementácie kvality	2017-2018
Vyhodnotenie	Procesný prístup sme začali zavádzať v roku 2017. Do dnešného dňa máme vypracované procesy na všetky činnosti viažuce sa na splnenie podmienok kvality v zmysle prílohy č. 2 Zákona o sociálnych službách. Postupnou validáciou si overujeme ich funkčnosť. Pri jeho ďalšom plnení budeme všetky procesy postupne validovať v rámci implementácie modelu manažérstva kvality CAF v našej organizácii.	
Cieľ 3	Zaviest' procesný prístup vo všetkých činnostiach jednotlivých organizačných úsekov	2018-2019
Vyhodnotenie	Do dnešného dňa nemáme zavedený procesný prístup vo všetkých činnostiach jednotlivých úsekov. Úplné naplnenie tohto cieľa bude prostredníctvom plnenia jednotlivých stanovených úloh Akčného plánu zlepšovania organizácie prostredníctvom modelu manažérstva kvality CAF.	
Cieľ 4	Vytvoriť systém pre efektívnu komunikáciu v interpersonálnych vzťahoch, vybudovať atmosféru tímovej spolupráce..	2017-2019
Vyhodnotenie	V organizácii máme zavedený Proces riadenia sťažností a pripomienok, Proces informačnej stratégie a smernicu o riadení dokumentácie, ktoré zaviedli systém pre efektívny tok informácií. Vytvorením interdisciplinárneho tímu zamestnanci uplatňujú zmysel pre spoluprácu s ostatnými pracovníkmi v prospech a v záujme klienta.	
Cieľ 5	Využívať ľudský a odborný potenciál zamestnancov	2017-2019
Vyhodnotenie	Odborný personál je školený v najnovších metódach a technikách práce s klientmi, ktorý vo svojej práci využíva. V Akčnom pláne zlepšovania budeme v nasledujúcom období sledovať efektívnosť zavedených techník.	
Cieľ 6	Vybudovať relaxačnú voľnočasovú zónu a zónu pre rozvoj pracovných zručností PSS.	2017-2018
Vyhodnotenie	Prevzatím do správy budovy a príslušného areálu telocvične sa rozšírili možnosti voľnočasovej relaxácie. Postupným zveľaďovaním	

týchto priestorov prijímateľmi sociálnych služieb v rámci sociálnej rehabilitácie, sme vytvorili zónu pre rozvoj ich pracovných zručností.

Cieľ 7 Zvýšiť počet preškolených zamestnancov v najnovších metódach a technikách práce s PSS 2017-2018

Vyhodnotenie V rozmedzí rokov 2017 až 2019 sme zaviedli v práci s klientmi viaceré inovatívne metódy a techniky, pre prácu s ktorými boli naši zamestnanci riadne preškolení.

Zdroj: Vlastné spracovanie

Nové strategické ciele organizácie na roky 2020 až 2024 budú navrhnuté a aktualizované v závislosti od Akčného plánu zlepšovania prostredníctvom modelu manažérstva kvality CAF.

1.4 Postavenie a činnosť poskytovateľa sociálnych služieb

Zariadenie je rozpočtovou organizáciou v zriaďovateľskej pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja (ďalej ako „ŽSK“). Hospodári so zvereným majetkom vo vlastníctve ŽSK, na plnenie predmetu činnosti zariadenia, na základe zmlúv o zverení majetku do správy alebo na základe iných skutočností. Organizácia je svojimi príjmami a výdavkami napojená na rozpočet vyššieho územného celku – Žilinského samosprávneho kraja. S pridelenými finančnými prostriedkami hospodári samostatne, na základe schváleného rozpočtu zriaďovateľom podľa § 21 ods. 1) zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a v súlade so smernicami, vydanými rozhodnutiami a metodickými pokynmi zriaďovateľa a pod.

Zariadenie je súčasťou sociálnej politiky VÚC, ale aj mesta Liptovský Hrádok. Svojou činnosťou sa podieľa na podpore a rozvoji miestnej komunity nielen poskytovaním služieb občanom mesta, ale aj pracovnými príležitosťami, organizovaním spoločenských podujatí, spoluprácou s mestským úradom a rozvojom partnerstiev na základe vzájomne užitočných vzťahov. Rozvíjanie partnerstiev sleduje štyri základné ciele:

1. realizáciu sociálnej politiky zriaďovateľa,
2. zabezpečenie sociálnych kontaktov PSS pre zabraňovanie sociálneho vylúčenia a na podporu ich začleňovania sa do spoločnosti,
3. zabezpečenie odborných kontaktov zamestnancom,
4. zabezpečenie dobrých dodávateľsko-odberateľských vzťahov.

Partnerstvá rozvíjané na neformálnom základe sa orientujú na uskutočňovanie spoločných aktivít v prospech prijímateľov sociálnych služieb, najmä kultúrneho a duchovného charakteru. Konkrétne aktivity sa objavujú v ponuke voľnočasových aktivít a pri zabezpečovaní potrieb duchovného života prijímateľov sociálnych služieb. Zainteresované strany, s ktorými CSS EDEN rozvíja neformálne partnerstvá sú najmä nadácie /Komunitná nadácia Liptova, organizácie podporujúce projekty, garanti/, duchovní, dobrovoľníci, klub dôchodcov, darcovia.

Partnerstvá na formálnom základe sú rozvíjané hlavne na základe spoločných zmlúv, projektov, alebo sú založené na príbuzenskom vzťahu k PSS, ako aj na potrebe spolupracovať s rodinou, obcou a komunitou pri utváraní podmienok na návrat PSS do pôvodného prostredia. Aj tieto partnerstvá môžu mať neformálne aktivity. Zainteresované strany vo formálnych partnerstvách sú najmä: Žilinský samosprávny kraj, obec, obvodný lekár, odborní lekári, ADOS,

MPSVR SR, RÚVZ, ÚPSV a R, dodávatelia tovarov a služieb, vzdelávacie inštitúcie, bankový sektor.

Zariadenie poskytuje sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku a člení sa na domov sociálnych služieb a špecializované zariadenie. Má kapacitu 81 mužov, z toho 41 miest pre domov sociálnych služieb a 40 miest pre špecializované zariadenie.

Naše zariadenie v domove sociálnych služieb poskytuje sociálnu službu pobytovou celoročnou formou fyzickej osobe do dovŕšenia dôchodkového veku, ak je táto osoba odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej V podľa prílohy č. 3 Zákona o sociálnych službách, alebo plnoletej fyzickej osobe, ktorá je nevidiaca alebo prakticky nevidiaca a jej stupeň odkázanosti je najmenej III podľa prílohy č. 3 Zákona o sociálnych službách.

V špecializovanom zariadení poskytuje sociálnu službu fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoci inej fyzickej osoby, jej stupeň odkázanosti je najmenej V podľa prílohy č. 3 Zákona o sociálnych službách a má zdravotné postihnutie, ktorým je najmä Parkinsonova choroba, Alzheimerova choroba, pervazívna vývinová porucha, skleróza multiplex, schizofrénia, demencia rôzneho typu etiológie, hluchoslepota, AIDS.

Predmetom činnosti a odborným zameraním v zariadení je:

- a) Poskytovanie:
 - 1. pomoci pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby,
 - 2. sociálneho poradenstva,
 - 3. sociálnej rehabilitácie,
 - 4. ubytovania,
 - 5. stravovania,
 - 6. upratovania, prania, žehlenia a údržby bielizne a šatstva,
 - 7. osobného vybavenia.
- b) Zabezpečenie:
 - 1. rozvoja pracovných zručností
 - 2. záujmovej činnosti
- c) Utváranie podmienok na úschovu cenných vecí.

V CSS EDEN sa v zmysle Zákona o sociálnych službách zabezpečuje aj ošetrovateľská starostlivosť.

1.5 Sociálne služby poskytované v zariadení

Prijímateľ sociálnej služby je chápaný ako autonómna osobnosť s individuálnym životným príbehom, sociálnym a zdravotným stavom a individuálnymi potrebami a požiadavkami. Má právo na vlastný názor, postoj a vyjadrenie požiadaviek a to aj v prípade, že bola prijímateľovi sociálnej služby rozhodnutím súdu čiastočne alebo úplne obmedzená

spôsobilosť na právne úkony. Jeho individuálne charakteristiky sú predmetom záujmu zamestnancov a sú zahrňané do plánovania služieb. Je rozlišované medzi režimom práce zamestnancov a životným rytmom prijímateľov sociálnych služieb. Zamestnanci sa snažia prijímateľov sociálnych služieb:

- a) viesť k vzájomnému spolužitiu, rešpektovaniu práv a záujmov ostatných spolubývajúcich, ako aj k rešpektovaniu spoločenských noriem,
- b) viesť k spoluzodpovednosti za svoje zdravie, zodpovednosti za dodržiavanie určitých postupov a pravidiel, ktoré sú v spoločnosti bežné a očakávané (napríklad v oblasti hygieny, konzumácie alkoholu, vyjadrovania sa voči iným ľuďom),
- c) viesť k spoluzodpovednosti za plánovanie, realizáciu, výsledky a dopady poskytovaných služieb ako aj k rešpektovaniu odborných pokynov odborných pracovníkov,
- d) viesť k chápaniu adekvátnosti vlastných požiadaviek v závislosti na svojich finančných a materiálnych zdrojoch.

V službách zameraných na prijímateľov sociálnych služieb zamestnanci:

1. umožňujú prijímateľovi sociálnej služby realizovať základné ľudské práva a slobody,
2. zachovávajú ľudskú dôstojnosť prijímateľov sociálnych služieb,
3. aktivizujú prijímateľov sociálnych služieb k posilneniu sebestačnosti podľa ich schopností a možností a prihliadajú na ich individuálne potreby,
4. zabráňujú sociálnemu vylúčeniu prijímateľov sociálnych služieb a podporujú ich začleňovanie sa do spoločnosti,
5. umožňujú prijímateľom sociálnych služieb podieľať sa na určovaní životných podmienok v zariadení,
6. spolupracujú s rodinou, obcou a komunitou pri utváraní podmienok na návrat prijímateľa sociálnej služby do prirodzeného prostredia pri rešpektovaní jeho osobných cieľov, potrieb, schopností a zdravotného stavu.

Ťažiskom zamerania služieb na prijímateľov sociálnych služieb je:

1. správna informovanosť občana o poskytovaných sociálnych službách,
2. vlastná vstupná, priebežná a výstupná diagnostika,
3. individuálny prístup k prijímateľom sociálnych služieb prostredníctvom individuálneho plánu,
4. vzťahová opatera prostredníctvom kľúčových pracovníkov,
5. denná komunikácia s prijímateľmi sociálnych služieb na princípe „politiky otvorených dverí“,
6. aktívna spolupráca s externými odborníkmi najmä v zdravotníckej oblasti,
7. správna a včasná informovanosť rodinných príslušníkov o vývoji sociálneho a zdravotného stavu prijímateľa sociálnej služby a spolupráca s nimi.

Každý novoprijatý prijímateľ sociálnej služby počas prvých troch mesiacov prechádza procesom adaptácie. V tomto procese je cieľom zamestnancov zariadenia prijímateľa sociálnej služby čo najlepšie spoznať a pomôcť mu efektívne a s čo s najmenšími problémami sa adaptovať na prostredie a režim zariadenia. Počas adaptácie sa kladie veľký dôraz na úzku spoluprácu s rodinou prijímateľa sociálnej služby a jeho blízkymi osobami, aby stres spôsobený prechodom do nového prostredia a medzi cudzie osoby bol pre klienta čo najmenej záťažujúci. Celý priebeh adaptačného procesu a jeho jednotlivých krokov sa zaznamenáva do Záznamu o priebehu adaptácie.

Po uplynutí doby adaptácie je v spolupráci s prijímateľom sociálnej služby vytvorený jeho **Individuálny plán**, ktorého súčasťou je aj **program sociálnej rehabilitácie**. Obidva plány sa vypracovávajú na obdobie pol roka, po uplynutí ktorého sa vyhodnocujú. Na zostavení a hodnotení plánov sa podieľajú okrem prijímateľa a jeho kľúčového pracovníka aj ostatní odborní zamestnanci, ktorí sú členmi interdisciplinárneho tímu.

Cieľom plánu sociálnej rehabilitácie je *udržiavať, podporovať a rozvíjať samostatnosť, nezávislosť a sebestačnosť prijímateľa sociálnej služby počas jeho pobytu v zariadení.*

V rámci terapií a voľnočasových aktivít sú prijímateľom sociálnych služieb v zariadení ponúkané:

Individuálne psychologické poradenstvo s prvkami gestalt terapie - predstavuje proces stretnutia prijímateľa sociálnej služby s psychologičkou zariadenia, ktorej profesionálna asistencia môže prijímateľovi pomôcť pri zvládaní jeho problémov, náročných životných situácií, psychických a somatických problémov. Cieľom je získanie hlbšieho porozumenia o sebe samom a o svojej situácii, ktoré prijímateľovi poskytne informácie dôležité k zlepšeniu schopnosti zvládať vlastný život.

Skupinové psychologické poradenstvo s prvkami gestalt terapie - metóda, ktorá k terapeutickým účelom využíva vzťahy a interakcie medzi členmi skupiny, alebo skupinovú dynamiku. Je vhodná zvlášť v situácii, kedy je problém, s ktorým sa prijímateľ sociálnej služby stretáva, súčasťou širšieho sociálneho kontextu. Skupina ponúka možnosť nazrieť do problému z viacerých uhlov, zvažovať rôzne prístupy a rôzne riešenia. Dokáže motivovať jednotlivca k vysokému nasadeniu, násobiť schopnosti a zručnosti.

Fyzioterapia – rehabilitácia prijímateľov sociálnych služieb je v zariadení zabezpečovaná dvomi spôsobmi:

1. prichádzaním fyzioterapeutky k lôžku imobilného prijímateľa,
2. liečebnou telesnou výchovou vo fyzioterapeutickej miestnosti.

Individuálna telesná výchova pri lôžku prijímateľa sociálnej služby spočíva v pasívnom rozcvičovaní dlhodobo ležiacich prijímateľov a v ich správnom polohovaní, čím sa predchádza vzniku dekubitov. Prijímateľ sociálnej služby nacvičuje sed, stoj ako i chôdzu s rôznymi pomôckami. Pomocou uvoľňovacích masáží, techník Bazálnej stimulácie® a aplikovaním suchého tepla, sa navodzuje pocit uvoľnenia svalstva a celkovej relaxácie.

Vo fyzioterapeutickej miestnosti sa využívajú rehabilitačné pomôcky a prístroje, ktoré slúžia na zlepšenie motoriky, zníženie bolestivosti, na zvýšenie svalovej sily a rozsahu pohyblivosti. Fyzioterapeutka pri práci využíva techniky klasickej a reflexnej masáže, mäkké techniky a cvičenie podľa Vojtovej metódy. Fit lopty slúžia ako pomôcka pri skupinovom cvičení. Prijímateľom sociálnych služieb tieto cvičenia napomáhajú k správne držaniu tela, najmä pri problémoch s chrbticou. K zlepšeniu dýchania u prijímateľov dochádza pomocou dýchacej gymnastiky. Prijímateľa sociálnych služieb sa raz týždenne zúčastňujú autogénneho tréningu metódou relaxácie.

Pri fyzioterapii s prijímateľmi odborný personál využíva rôzne prístroje a pomôcky, akými sú masážne kreslo, masérsky pult, masážne loptičky a iné pomôcky na masírovanie, činky, fit lopty, rebriny, molitanový bazén, posilňovaciu vežu, stacionárny bicykel, podložky na cvičenie, závesnú hojdačku, bradlový chodník a v neposlednom rade stropný zdvíhací systém slúžiaci na vertikalizáciu imobilných prijímateľov.

Súčasťou liečebnej a sociálnej rehabilitácie je aj činnosťná terapia, ktorá je prijímateľom sociálnych služieb ponúkaná prostredníctvom **súboru terapeutických techník** inštruktormi sociálnej rehabilitácie a inštruktormi rozvoja pracovných zručností. Je primárne zameraná na aktivizáciu prijímateľov sociálnych služieb k zmysluplnej činnosti a k nadväzovaniu kontaktov. U časti prijímateľov sociálnych služieb je zameraná na obnovu pracovných schopností a začlenenia sa do pracovného procesu. Cieľom je dosiahnutie ich samostatnosti v čo najväčšej možnej miere vo všetkých smeroch a oblastiach života. Prijímatelia sociálnych služieb sú chápaní ucelene v ich sociálnom prostredí spolu so somatickými a psychickými zmenami zdravotného stavu.

Naše zariadenie sa zameriavame najmä na prácu s drevom v stolárskej dielni, prácu v záhrade, udržiavacie verejnoprospešné práce v meste Liptovský Hrádok.

Inštruktori sociálnej rehabilitácie a sociálni pracovníci v odbornej spolupráci so psychológom zariadenia a pod terapeutickou externou supervíziou, využívajú v našom zariadení prvky **špecifických terapií v sociálnej rehabilitácii** :

Arteterapia, ktorej cieľom nie je vytvoriť umelecké dielo, ale rozvíjať tvorivosť a spontánny prejav, komunikovať neverbálnymi cestami. Prínos práce s prvkami arteterapie pre prijímateľov sociálnych služieb v našom zariadení je najmä v možnosti vyjadriť svoje vnútorné prežívanie a možnosť relaxovať tvorením. Napomáha k vytvoreniu pevnejšieho a na pocity dôvery založeného vzťahu medzi prijímateľom a zamestnancami, ktorí prvky arteterapie pri práci s prijímateľmi využívajú. Hodnoty diela, ktoré vznikajú pri sociálnej terapii - arteterapii sú originálne, autentické, vzniká sila prežitku, zaujatie, imaginácia. Tvorba je hrou. Riadená arteterapia je využívaná u prijímateľom sociálnych služieb najmä s ochorením DMO, Alzheimerovou demenciou a pri depresívnych stavoch. V podmienkach zariadenia CSS EDEN arteterapeutické techniky vykonávajú vyškolení zamestnanci a psychologička zariadenia.

Artefiletika je koncepcia, ktorá využíva výchovu umením na komplexný rozvoj ľudskej osobnosti po stránke intelektuálnej, emočnej a sociálnej. Ide predovšetkým o ich vhodné prepojenie, ktoré nastáva v procese reflexie a následnom dialógu. V našom zariadení využívame najmä metódu kooperatívneho učenia sa uplatňovaním práce v skupine, individuálne i spoločným riešením úloh, stanovením si rolí v skupine. Prostredníctvom **komunikačnej otvorenosti** sa prijímatelia sociálnych služieb učia vyjadrovať vizuálne obraznými prostriedkami, vnímať, rozpoznávať a používať ich prvky, napríklad línie, tvary, farby. S podporou inštruktora hľadajú a objavujú, ako najlepšie vyjadriť to, čo si myslia, cítia a prežívajú, vnímajú interpretácie druhých, porovnávajú ich so svojimi skúsenosťami. Artefiletika prebieha v štyroch fázach:

1. **rozohrievacia aktivita – ľadolamky**, hry na navodenie psychickej pohody,
2. **výtvarná aktivita**, ktorá je zameraná na aktuálnu nosnú tému, provokujúcej skupinu k sebareflexii i reflexii,
3. **reflektívny dialóg**, ktorého cieľmi sú:
 - ❖ poskytnúť PSS príležitosť vypovedať o svojich pocitoch a zážitkoch z výrazovej hry,
 - ❖ rozširovať emočný register nielen prostredníctvom zážitku, ale aj prostredníctvom hľadania adekvátneho pomenovania pocitov a porovnaním s pocitmi ostatných,
 - ❖ riešiť problémové situácie,

- ❖ *komunikovať – kultivovane prejsť emócie, názor, poskytnúť konštruktívnu spätnú väzbu.*
- 4. **uzatvárajúca aktivita**, ktorej funkciou je upokojenie a príprava na prechod do diania mimo artefaktického pôsobenia.

Biblioterapia, ktorej hlavným cieľom je revitalizácia, resocializácia a celkový rozvoj osobnosti. Pri jej základoch stojí presvedčenie, že kniha môže priaznivo ovplyvniť správanie prijímateľov sociálnych služieb. Účelom biblioterapie nie je bojovať priamo s ochorením, ale dopomôcť prijímateľovi sa s ním vyrovnáť. Mala by ho podnietiť a povzbudiť k aktívnemu spôsobu života aj napriek obmedzeniu, ktoré ho postretlo. V zariadení, na žiadosť prijímateľov sociálnych služieb, vznikol biblioterapeutický krúžok, kde majú možnosť diskutovať o prečítaných tituloch a prezentovať vlastné autorské práce.

Animoterapia využíva prítomnosť a kontakt prijímateľov sociálnych služieb so zvieratami na terapeutické, edukačné a motivačné účely. Pri animoterapii sa uplatňuje prirodzene kladný vzťah človeka k zvieratám.

V našom zariadení využívame pravidelne metódu animoterapie – **canisterapiu**, ktorá využíva pozitívne pôsobenie psa na fyzickú, psychickú a sociálnu pohodu človeka. Uplatňuje sa hlavne ako pomocná psychoterapeutická metóda v situáciách, keď iné metódy nemožno použiť, alebo nie sú účinné. Kladie dôraz na riešenie psychologických, citových a sociálno–integračných problémov. Pôsobenie na fyzické zdravie človeka je u canisterapie druhotné, motivuje k rehabilitácii a povzbudzuje imunitu prostredníctvom psychiky.

Aj nášmu zariadeniu sú v rámci projektu poskytované služby canisterapie a to návštevnou formou v zariadení, v pravidelných dvojtýždňových intervaloch. Terapia je poskytovaná podľa možností čo najväčšiemu počtu klientov, cca 40 klientov. Ide o **skupinovú canisterapiu**, ktorej sa zúčastňuje skupinka približne 8 klientov. Klienti sú do skupín volení vzhľadom na ich diagnózu a temperament. Zreteľ sa dáva aj na welfare špeciálne vycvičeného psa pre výkon canisterapie, ktorý môže v skupine pôsobiť maximálne 45 minút, po ktorých nasleduje prestávka na mentálny oddych psa a jeho fyziologické potreby. V našom zariadení sa vyfiltrovali dva oddelené typy skupín klientov pre canisterapiu a to skupina klientov s diagnózou demencie a skupina klientov s psychickými poruchami, poruchami správania a deficitom mentálnych schopností.

Cieľom skupinovej canisterapie u klientov s diagnózou demencia je podpora ich sociálneho kontaktu, precvičenie krátkodobej pamäte, precvičenie jemnej motoriky, cvičenia zamerané na sústredenie, empatiu, porozumenie, zlepšenie reči, slovnej zásoby a celková motivácia klienta.

Cieľom skupinovej canisterapie u klientov s psychickými poruchami, poruchami správania a deficitom mentálnych schopností je podpora ich sociálneho kontaktu, cvičenia zamerané na skludnenie alebo naopak na motiváciu, pohybové aktivity s cieľom budovať fyzickú kondíciu klienta, cvičenie na sústredenie, mentálne cvičenia zamerané na podporu záujmovej činnosti ako je písanie, čítanie, maľovanie a pod, prinášanie zmeny do stereotypu.

Canisterapia je v našom zariadení poskytovaná aj **individuálnou formou**. Ide o terapiu typu AAT a I-CT, čo je terapia pri polohovaní za prítomnosti odborného personálu na izbe alebo v miestnosti fyzioterapie.

Muzikoterapia, ktorej cieľom je pomocou zvukov priaznivo ovplyvniť psychický a fyzický stav človeka. Tóny a ich spájanie do celkov podľa istých hudobných a psychických zákonitostí sú neverbálnym komunikačným a relaxačným médiom, ktoré nesú v sebe informácie s diagnostickým a terapeutickým významom.

Kulinoterapia je terapia varením. Je to jedna z alternatívnych pracovných terapií a zároveň aj forma reminiscenčnej terapie. Prostredníctvom varenia, pečenia a pripravovania rôznych jedál si prijímatelia sociálnych služieb pripomínajú a oživujú minulé zážitky aj prostredníctvom rôznych predmetov, ktorými je vybavená kuchynka, špeciálne určená na vykonávanie kulinoterapie. Pri mladších vekových kategóriách sa využíva táto metóda ako prostriedok k postupnému osamostatňovaniu a zvyšovaniu sebavedomia.

Relaxácie a relaxačné techniky sú vhodné pri zvládaní úzkosti a pri predchádzaní depresívnych stavov prijímateľov sociálnych služieb. Metódou relaxácie je rovnako možné pozitívne ovplyvňovať mnohé zdravotné problémy prijímateľov. V hlbokom relaxačnom stave sa dáva do pohybu aj samoliečiaci proces u prijímateľa sociálnych služieb.

Edukácie - v týchto technikách je snaha vybaviť prijímateľov sociálnych služieb adekvátnym množstvom poznatkov, zručností a návykov tak, aby boli schopní zapojiť sa do spoločenského života a žiť im primeraný kvalitný život. Odborní zamestnanci sa zameriavajú najmä na edukáciu v oblasti ľudských práv a slobôd, prejavy a obmedzenia vlastného ochorenia, na prevenciu sociálno-patologických javov, ako je fajčenie, alkoholizmus, užívanie rôznych návykových látok, prevenciu šikanovania a agresivity. V roku 2017 boli v CSS EDEN realizované aj viaceré prednášky z oblasti ochrany životného prostredia a prírody.

Snoezelen MSE - je multifunkčná metóda, ktorá sa realizuje v obzvlášť príjemnom a upravenom prostredí pomocou svetelných a zvukových prvkov, vôní a hudby, pričom jej cieľom je vyvolanie zmyslových pocitov. Je určená najmä pre osoby s vývinovými poruchami, s mentálnym, telesným alebo viacnásobným postihnutím, s poruchou autistického spektra, poruchami správania a učenia, s psychickými poruchami, traumatickým poranením mozgu a pre ľudí s demenciou. Metódu Snoezelen MSE využívajú v našom zariadení zamestnanci odborne preškolení, ktorí sa špecializujú na jednotlivé okruhy diagnóz.

V CSS EDEN pracujú dvaja certifikovaní zamestnanci s psychoterapeutickou metódou využívajúcou biologickú spätnú väzbu **BIOFEEDBACK a NEUROFEEDBACK** pod supervíziou Doc. PhDr. Miloša Šlepeckého CSc.

Biofeedback je použitie prístrojovej techniky na zobrazenie psychofyziologických procesov, ktoré si jedinec obvykle neuvedomuje, a ktoré môže dostať pod vôľovú kontrolu. Meranie psychofyziologických funkcií predstavuje objektívny pohľad na činnosť nervového systému, hlavne jeho autonómnej časti, ktorá je najviac ovplyvnená záťažou a stresom. Tento stres aktivizuje sympatickú vetvu autonómneho nervového systému, čo dlhodobo vedie k podráždenosti, plytkému a rýchlemu dýchaniu, problémom s trávením, napätiu svalov, únave, bolesti hlavy, poteniu, chladným končatinám... Pomocou moderného biofeedbackového prístroja sa odmerávajú fyziologické veličiny ako sú dýchanie, pulz, teplota, kožná vodivosť a svalové napätie v reálnom čase, zistí sa stresový profil klienta, teda zhodnotí sa jeho typický vzorec reaktivity počas stresu a zotavenie sa po strese a tréningom sa jeho účinok minimalizuje.

EEG biofeedback, označovaný tiež ako neurofeedback, je psychologicko-medicínska metóda, ktorá umožňuje reguláciu mozgovej aktivity pomocou špeciálneho počítačového programu. Mozgová aktivita sa zobrazuje do parametrov počítačovej hry, ktoré podávajú

spätnú informáciu o aktuálnom ladení či rozladení mozgových vln. Žiaduca aktivita mozgu je posilňovaná tak dlho, kým si klient spôsob regulácie zapamätá a osvojí. Inak povedané, takto je možné jednoduchou a hravou formou ovládať svoje zdravie a výkony pomocou signálov z vlastného tela. Metóda je v súčasnosti rozšírená po celom svete a využíva sa pre široký okruh problémov.

Pri tréningu nejde len o použitie prístrojovej metódy, ale o komplexný a individuálny prístup ku každému klientovi, vrátane jeho edukácie a priebežného prispôsobovania tréningových cieľov podľa dosiahnutých výsledkov. Tréning je preto realizovaný individuálne a vždy vychádza zo základného posúdenia každého klienta. Jedno sedenie trvá približne 40 – 50 minút. Počet tréningov je individuálny, závisí na celi, ktorý je potrebné dosiahnuť, na závažnosti problému, či na veku

V roku 2017 získalo CSS EDEN certifikát pracoviska **Bazálnej stimulácie®** udelený *Institutom Bazální stimulace® s. r. o.*. Preškolení zamestnanci zariadenia, pracujúci s konceptom **Bazálnej stimulácie®**, využívajú vplyv tejto liečebnej techniky pri práci s prijímateľmi sociálnych služieb s najťažšími formami zdravotného postihnutia. Koncept **Bazálnej stimulácie®** sa zameriava na všetky oblasti ľudských potrieb. Bazálna stimulácia® tiež využíva jednu z dôležitých vlastností mozgu – plasticitu, čiže schopnosť pružne prispôbovať svoju stavbu aktuálnym potrebám. Prostredníctvom **Bazálnej stimulácie®** dostáva prijímateľ sociálnej služby možnosť, aby cítil hranice svojho tela, rozvíjal vlastnú identitu, vnímal okolitý svet, seba samého, a tým čo najdôstojnejšie a najkvalitnejšie prežíval svoj život.

Odborní zamestnanci využívajú somatické polohy „Múmia“ a „Hniezdo“, ďalej ukladňujúcu a povzbudzujúcu somatickú stimuláciu, masáže stimulujúce dýchanie, vestibulárnu stimuláciu a auditívnu stimuláciu – televíziu, DVD, CD, rádio, komunikáciu, čítanie rozprávok. Taktiež sa zameriavajú na orofaciálnu stimuláciu a taktilno-haptickú stimuláciu.

Prijímateľom sociálnych služieb zariadenie ponúka okrem vyššie uvedených terapií aj rôzne voľnočasové aktivity podľa ich individuálnych záujmov:. Ide hlavne o športové aktivity, ako je futbal, florbal, plávanie, bicyklovanie.

2. Prevádzkové podmienky poskytovania sociálnych služieb

V roku 2019 sa zariadenie z prevádzkového pohľadu upriamilo na pokračovanie rekonštrukčných prác na budove telocvične, ktorá bola do správy zariadeniu odovzdaná v roku 2017. Nakoľko sa jedná o stavbu zo 60-tych rokov minulého storočia, jej postupná rekonštrukcia je záležitosťou viac rokov. Rekonštrukcia sa netýka len interiérových úprav, ale aj vnútorných rozvodov, elektroinštalácie a rekonštrukcie a úpravy fasády a okolia.

V roku 2019 sa v rámci pokračovania rekonštrukčných prác na budove telocvične realizovala výmena drevených dverí za plastové a pokračovalo sa podľa projektovej dokumentácie so zatepľovaním strechy na prístavbe telocvične.

Budova telocvične je často využívaná na rôzne voľnočasové, spoločenské a relaxačné aktivity prijímateľov sociálnych služieb. Veľmi obľúbenými a žiadanými sa medzi nimi stali pohybové aktivity pod vedením externého trénera.

V lete je záhrada za telocvičnou využívaná nielen na oddychové aktivity, ale aj aktivity zamerané na rozvoj a udržanie pracovných zručností napr. prácami pri úprave terénu záhrady, sadením a pestovaním rôznych ovocných kríkov, udržiavaním a skrášľovaním celej záhrady. Našou víziou v rámci aktivít zameraných na sociálnu rehabilitáciu je postupne meniť nerovnú, rozkopanú, zarastenú lúku v lokalite, ktorá susedí s chránenou Lipovou alejou, na kultúrny, športový a záhradný areál. Túto premenu chceme realizovať formou prevažne dobrovoľníckej spolupráci s miestnymi organizáciami. Vznikol by tak priestor, kde by si prijímatelia sociálnych služieb mohli dopestovať rôzne plodiny a bylinky, o ktorých pestovanie prejavili záujem. Zároveň v tomto priestore plánujeme vystavať voliéry pre chov drobného vtáctva, ktorý sa už medzi PSS osvedčil aj v areáli pred budovou zariadenia. Ako ďalší krok k naplneniu tejto spoločnej vízie zariadenia a PSS v roku 2019 bola:

- v záhrade vybudovaná studňa hlboká cca 12 m, momentálne využívaná na zalievanie zelene a ostatných pestovaných rastlín,
- v spolupráci s OZ Iba Spolu boli do priestoru zakomponované záhradné hojdačky v hodnote 500 Eur (z úspešne podaného projektu OZ Iba Spolu vyhláseného Komunitnou nadáciou Liptova),
- v spolupráci s Technickými službami mesta Liptovský Hrádok bol zabezpečený bezplatný vývoz odpadu,
- prostredníctvom dobrovoľníckych prác miestnych firiem a Mesta Liptovský Hrádok bola navozená výkopová zemina a vyrovnaný nerovný až nebezpečný terén v rozsahu 250 m³ dodávateľským spôsobom v mesiacoch marec a apríl 2019 v celkovej sume 240 EUR, pričom zariadeniu boli účtované len práce so strojom.

Koncom roka 2019 sa rekonštrukčné práce na budove telocvične zamerali na výmenu vnútorných rozvodov elektroinštalácie a montáž bleskozvodu. Taktiež boli zrekonštruované štyri miestnosti vo východnej časti prízemí budovy telocvične a to:

- odstránením vyznačených existujúcich priečok, vrátane drevených dverí s oceľovou zárubňou,
- odstránením pôvodnej maľovky a úpravou omietky pre nanesenie nových vrstiev,
- odstránením PVC linolea z podláh, zosekaním keramickej dlažby a prebrúsením podláh,
- demontovaním dverných drevených krídel,
- celoplošným natiahnutím tenkovrstvovej omietky a dvakrát nanesením maliarskeho náteru,
- očistením podlahového povrchu a nanesením samonivelizačného poteru,
- osadením nových dverných drevených krídel
- zrealizovaním nového kanalizačného a vodovodného rozvodu v miestnosti, ktorá bude slúžiť ako kuchyňa pre kulinoterapiu,
- a položením novej keramickej dlažby.

Zariadenie z kapitálových výdavkov zakúpilo novú kuchynskú linku do jednej z rekonštruovaných miestností a v spolupráci s občianskym združením Iba Spolu boli zakúpené elektrické spotrebiče. Po jej namontovaní, bude táto miestnosť využívaná ako miestnosť pre kulinoterapiu, v ktorej budú mať PSS možnosť pripraviť si svoje obľúbené jedlá a zároveň spracovať dopestované plodiny.

V ďalšej zrekonštruovanej miestnosti bol položený nový koberec, ktorý bol tiež zakúpený v spolupráci s občianskym združením Iba spolu. Táto miestnosť bude využívaná ako fyzioterapeutická miestnosť s možnosťou výberu širokej škály fyzioterapeutických metód a techník. Týmto spôsobom rozšírime už existujúce priestory pre výkon fyzioterapie v interiéri zariadenia pre uspokojenie zadefinovaných potrieb PSS.

Verejným obstarávaním na uvedené stavebné úpravy a výkonom niektorých prác svojpomocne v rámci rozvoja pracovných zručností zariadenie ušetrilo 23.346,21 Eur z celkového prideleného rozpočtu. Ostatné časti projektu zariadenia plánuje realizovať v najbližších rokoch v rámci finančných možností.

Z bežných prostriedkov zariadenie zabezpečovalo chod prevádzky počas celého roka. V dodávateľsko-odberateľských vzťahoch zariadenie pracovalo na základe prieskumu trhu, príp. z už uzatvorených rámcových zmlúv centrálne vysúťažených komodít zriaďovateľom.

3. Štruktúra prijímateľov sociálnych služieb

Centrum sociálnych služieb EDEN za obdobie od 1. januára 2019 do 31. decembra 2019 prijalo 5 nových prijímateľov sociálnych služieb. Z uvedeného počtu novoprijatých prijímateľov bolo 2 mužov prijatí do domova sociálnych služieb a 3 muži do špecializovaného zariadenia.

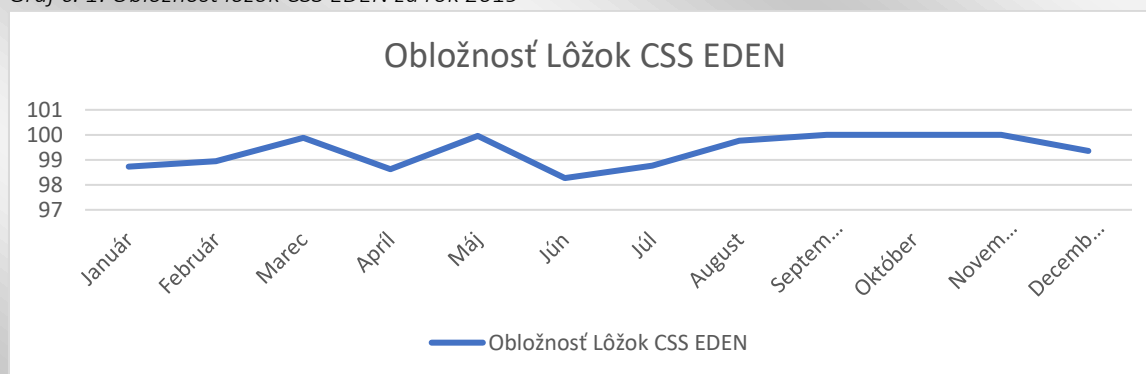
Z celkového počtu 81 prijímateľov sociálnych služieb k 31. decembru 2019 bolo v domove sociálnych služieb umiestnených 41 mužov a v špecializovanom zariadení 39 mužov.

Tabuľka č. 2: Obloženosť lôžok CSS EDEN za rok 2019

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Pocet klientov	79,97	80,14	80,90	80,70	80,97	79,60	80,00	80,81	81,00	81,00	81,00	80,48
Kapacita	81,00	81,00	81,00	81,00	81,00	81,00	81,00	81,00	81,00	81,00	81,00	81,00
Obloženosť (%)	98,73	98,94	99,88	99,63	99,96	98,27	98,77	99,76	100,00	100,00	100,00	99,36

Zdroj: Vlastné spracovanie

Graf č. 1: Obloženosť lôžok CSS EDEN za rok 2019

Zdroj: Vlastné spracovanie

Tabuľka č. 3: Obloženosť lôžok CSS EDEN za rok 2019 podľa poskytovaných služieb

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Pocet klientov	40,68	40,14	41,00	41,00	41,00	40,17	40,00	40,81	41,00	41,00	41,00	41,00
Domov sociálnych služieb - kapacita	41,00	41,00	41,00	41,00	41,00	41,00	41,00	41,00	41,00	41,00	41,00	41,00
Obloženosť (%)	99,21	97,91	100,00	100,00	100,00	97,97	97,56	99,53	100,00	100,00	100,00	100,00
Pocet klientov	39,29	40,00	39,90	39,70	39,97	39,43	40,00	40,00	40,00	40,00	40,00	39,48
Špecializované zariadenie - kapacita	40,00	40,00	40,00	40,00	40,00	40,00	40,00	40,00	40,00	40,00	40,00	40,00
Obloženosť (%)	98,23	100,00	99,76	99,25	99,92	98,58	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	98,71

Zdroj: Vlastné spracovanie

Graf č. 2: Obložnosť lôžok CSS EDEN za rok 2019 podľa poskytovaných služieb

Zdroj: Vlastné spracovanie

Počas roka 2019 bolo poskytovanie sociálnych služieb v CSS EDEN ukončené 6 prijímateľom sociálnych služieb, z toho 5 z dôvodu úmrtia a 1 z dôvodu nástupu na ústavnú ochrannú psychiatrickú liečbu. Dvaja boli z domova sociálnych služieb a štyria zo špecializovaného zariadenia.

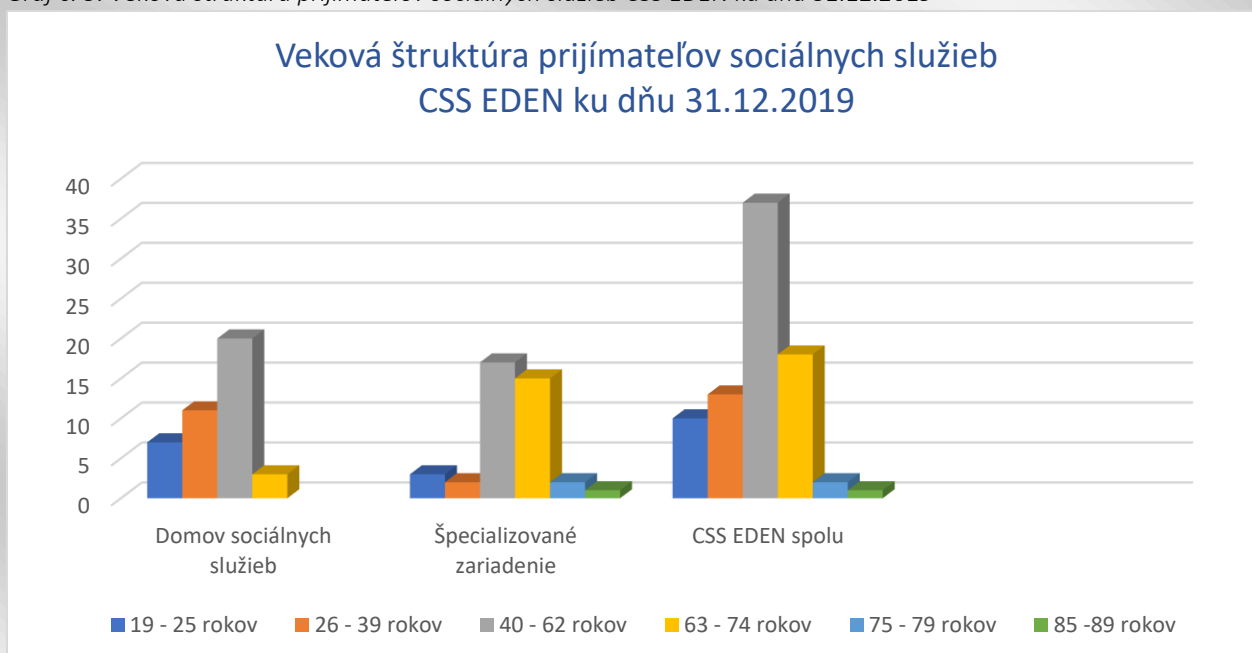
Cieľovou skupinou prijímateľov sociálnych služieb v CSS EDEN sú dospelí muži všetkých vekových kategórií – prijímatelia, ktorí vzhľadom na svoj zdravotný stav potrebujú pomoc, podporu, starostlivosť a dohľad takou formou a v druhu sociálnej služby, ktorú poskytuje zariadenie. Veková štruktúra prijímateľov sociálnych služieb ku 31.12.2019 bola od 18 rokov do 89 rokov. Vekový priemer ku koncu roka 2019 bol v domove sociálnych služieb 43,5 rokov, v špecializovanom zariadení 55,8 rokov a celkovo v CSS EDEN 59,5 rokov.

Tabuľka č. 4: Veková štruktúra prijímateľov sociálnych služieb CSS EDEN ku dňu 31.12.2019

	DSS	ŠZ	SPOLU
15-18 ROKOV	0	0	0
19-25 ROKOV	7	3	10
26-39 ROKOV	11	2	13
40-62 ROKOV	20	17	37
63-74 ROKOV	3	15	18
75-79 ROKOV	0	2	2
80-84 ROKOV	0	0	0
85-89 ROKOV	0	1	1
NAD 90 ROKOV	0	0	0

Zdroj: Vlastné spracovanie

Graf č. 3: Veková štruktúra prijímateľov sociálnych služieb CSS EDEN ku dňu 31.12.2019

Zdroj: Vlastné spracovanie

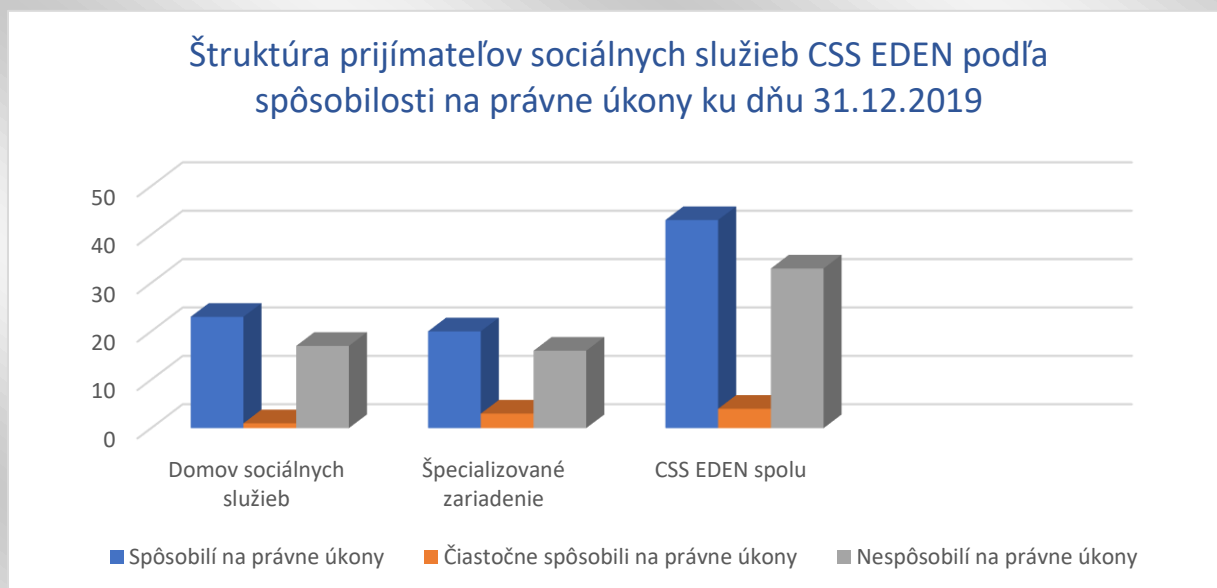
Pomerne výraznú skupinu prijímateľov sociálnych služieb tvoria prijímatelia sociálnych služieb s obmedzenou spôsobilosťou na právne úkony alebo prijímatelia sociálnych služieb, ktorí sú úplne pozbavení spôsobilosti na právne úkony. Takýto zásah do práv prijímateľov sociálnych služieb nesmie byť chápaný ako možnosť rozhodovať za nich vo všetkých sférach života, ale ako nástroj na ochranu práv a právom chránených záujmov prijímateľov sociálnych služieb v súvislosti s ich telesným, duševným a mentálnym handicapom. Aj prijímatelia sociálnych služieb pozbavení spôsobilosti na právne úkony disponujú spôsobilosťami v rôznych sférach života, preto sú podporovaní v rozhodovaní vo veciach bežného života, vo vyjadrovaní svojho názoru a pokiaľ je to možné vzhľadom k zdravotnému stavu, aj v podávaní žiadostí o prinávratenie spôsobilosti na právne úkony v rámci sociálneho poradenstva.

Tabuľka č. 5: Štruktúra prijímateľov sociálnych služieb CSS EDEN podľa spôsobilosti na právne úkony k 31.12.2019

	DSS	ŠZ	SPOLU
SPÔSOBILÍ	23	20	43
ČIASTOČNE SPÔSOBILÍ	1	3	4
NESPÔSOBILÍ	17	16	33

Zdroj: Vlastné spracovanie

Graf č. 4: Štruktúra prijímateľov sociálnych služieb CSS EDEN podľa spôsobilosti na právne úkony ku dňu 31.12.2019

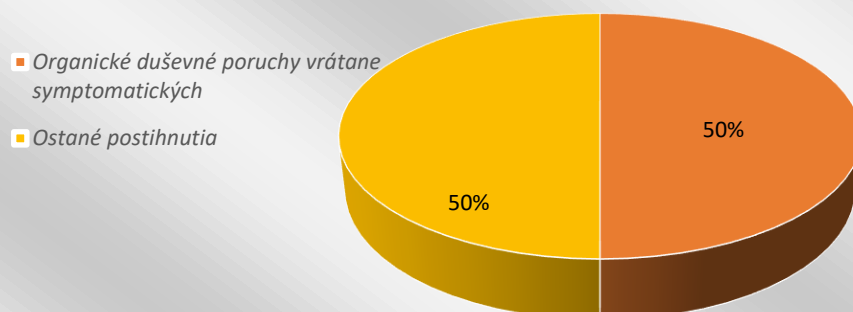
Zdroj: Vlastné spracovanie

Na úseku zdravotno-opatrovateľskej starostlivosti zabezpečujeme ošetrovateľskú a opatrovateľskú starostlivosť o prijímateľov sociálnych služieb s viacnásobnými ochoreniami a postihnutiami. Dochádza k prelínaniu sa viacerých ochorení a postihnutí a preto sme vybrali najčastejšie sa vyskytujúce psychiatrické a neurologické diagnózy v našom zariadení (podľa Medzinárodnej klasifikácie chorôb) na porovnanie ich výskytu oproti ostatným ochoreniam a postihnutiam v CSS EDEN.

Medzi veľkú skupinu postihnutí vyskytujúcu sa u prijímateľov sociálnych služieb CSS EDEN patrí skupina diagnóz zahrnutých do Organických duševných porúch vrátane symptomatických, označenie podľa Medzinárodnej klasifikácie chorôb F00.0-F09.

Graf č. 5: Organické poruchy vrátane symptomatických (F00.0-F09)

**Organické duševné poruchy vrátane symptomatických
F00.0-F09
(ku dňu 31.12.2019)**

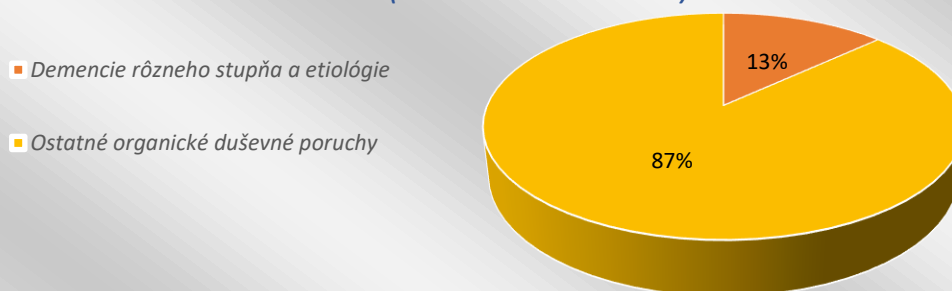

Zdroj: Vlastné spracovanie

Medzi často sa vyskytujúce diagnózy v rámci Organických duševných porúch vrátane symptomatických v CSS EDEN sú demencie rôzneho stupňa a etiológie, označenie podľa Medzinárodnej klasifikácie chorôb F00.0-F03.

Graf č. 6: Demencie rôzneho stupňa a etiológie v skupine Organických duševných porúch vrátane symptomatických

**Demencie rôzneho stupňa a etiológie v skupine Organických duševných porúch vrátane symptomatických
(ku dňu 31.12.2019)**

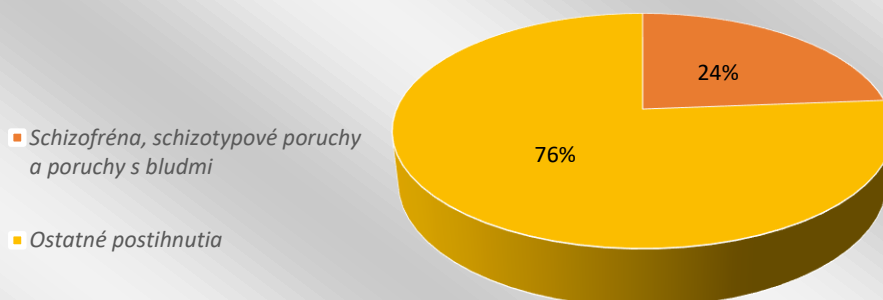

Zdroj: Vlastné spracovanie

Medzi najčastejšie sa vyskytujúce psychické poruchy medzi prijímateľmi sociálnych služieb CSS EDEN patrí skupina diagnóz Schizofrénia, schizotypové poruchy a poruchy s bludmi, označenie podľa Medzinárodnej klasifikácie chorôb F20.0-F29.

Graf č. 7: Schizofrénia, schizotypové poruchy a poruchy s bludmi

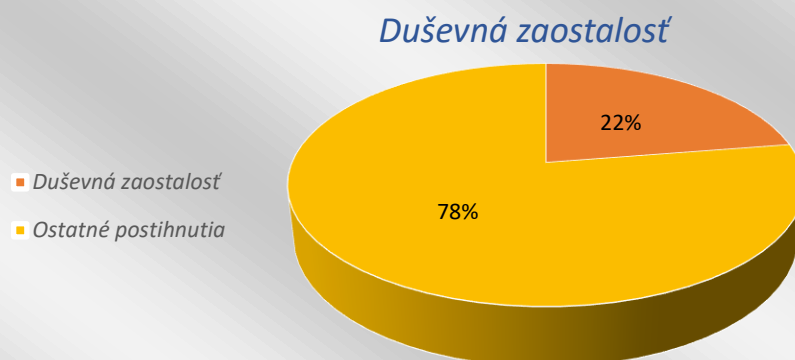
Schizofrénia, schizotypové poruchy a poruchy s bludmi

Zdroj: Vlastné spracovanie

Poslednou počtom výraznejšou skupinou postihnutí vyskytujúcich sa medzi prijímateľmi sociálnych služieb CSS EDEN je Duševná zaostalosť, označenie podľa Medzinárodnej klasifikácie chorôb F70.0-F79.

Graf č. 8: Duševná zaostalosť

Zdroj: Vlastné spracovanie

V rámci ošetrovateľsko – opatrovateľskej starostlivosti o našich prijímateľov sociálnych služieb, pokračujeme v aplikovaní prvkov **Bazálnej stimulácie**[®] u tých prijímateľov sociálnych služieb, u ktorých je potrebné stimulovať telesnú a duševnú zložku. Vidíme veľkú dôležitosť v tomto postupe, pretože prvkami Bazálnej stimulácie[®] umožňujeme našim klientom vnímať vlastnú identitu, pomáhame zlepšiť ich komunikáciu s okolím a zvládnuť orientáciu v priestore a čase.

V novembri 2019 sa 20 zamestnancov preškolilo v základom kurze **Validácie podľa Naomi Feil I.** Táto metóda je považovaná za vysoko morálnu podporu a formu pomoci, akú seniorom so syndrómom demencie môžeme poskytnúť. Úloha validácie, často najdôležitejšia, spočíva v pomoci starým a dezorientovaným ľuďom pri splnení ich poslednej životnej úlohy – zomrieť v pokoji a zmierení s okolím. Starý človek na to potrebuje dôveryhodného poslucháča, alebo poslucháčov, ktorí jeho pocity rešpektujú, berú ho vážne, potvrdzujú a veria, že sú pravdivé. Cieľom načúvania nie je rozvíjať klientovu fantáziu, ale pokúšať sa vyplaviť potlačené emócie, a tým čo najviac zmierniť jeho stres a úzkosť. Pri validácii, tak ako v celej ošetrovateľskej starostlivosti, je dôležitá empatia.

Spôsob správania sa klienta, ktorý na nás niekedy môže pôsobiť zvlášťne a nezvyčajne, sa učíme chápať v kontexte konkrétného životného obdobia. Metóda validačnej terapie nám, zamestnancom, pomáha porozumieť správaniu sa seniorov. Empatickým prístupom a špecifickými technikami pomáhame našim seniorom získať svoju dôstojnosť.

V súvislosti s poskytovanou fyzioterapiou v našom zariadení využíva pracovníčka rozmanité techniky, ktoré slúžia nielen ako prevencia, ale tiež pomáhajú s odstraňovaním rôznych problémov pohybového aparátu. Pri práci s klientmi s detskou mozgovou obrnou, s neurologickými poruchami a s ťažkými kombinovanými poruchami využíva **Bobath koncept** na dosiahnutie normalizácie svalového napätia. Na zlepšenie pohybu a senzibilitu klienta využíva špeciálnu **Kabatovu metódu**, ktorú aplikuje hlavne u klientov po cievnej mozgovej príhode.

4. Personálne podmienky a organizačná štruktúra poskytovateľa sociálnych služieb

Centrum sociálnych služieb EDEN, ako poskytovateľ sociálnych služieb, má vypracovanú štruktúru zamestnancov a počet pracovných miest, ktorá zodpovedá strategickej vízii, poslaniu a cieľu organizácie ako i počtu prijímateľov sociálnych služieb.

Kvalifikačné požiadavky na zamestnancov zariadenia, ich povinnosti a kompetencie sú v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, aby zamestnanci boli schopní zabezpečiť naplnenie individuálnych potrieb prijímateľov sociálnych služieb.

V roku 2019 v zariadení zabezpečovalo odborné a prevádzkové činnosti 52 zamestnancov, z toho 42 žien a 10 mužov. Od roku 2017 má zariadenie v správe nehnuteľný majetok – telocvičňu a ihrisko. Súčasťou prevodu je i správa plynovej kotolne, ktorá vyžaduje povinnú kontrolu a zapisovanie prevádzkových údajov, ako aj neobvyklé javy súvisiace s prevádzkou kotolne. Na zverenom majetku je potrebná údržba, ktorú nebolo možné zabezpečiť jedným zamestnancom – údržbárom. Preto sme v návrhu rozpočtu na rok 2019 požiadali o navýšenie počtu zamestnancov o jedného zamestnanca. K 1.4.2019 sme navýšili počet zamestnancov o jedného zamestnanca na kumulovanej pracovnej pozícii vodič-údržbár/inštruktor rozvoja pracovných zručností. Počas roka je potrebné udržiavať trávnatý porast, plánujeme pestovanie krovín, zeleniny, v rámci zooterapie budeme rozširovať chov drobného vtáctva. Na tejto činnosti sa budú podieľať i prijímatelia sociálnej služby pod dohľadom inštruktora pracovných zručností – prijatého zamestnanca na spomínanú kumulovanú pracovnú pozíciu.

Poskytovateľ neprekročil maximálny počet prijímateľov sociálnych služieb na jedného zamestnanca a dodržal minimálny percentuálny podiel odborných zamestnancov na celkovom počte zamestnancov. K 31.12.2019 bolo v CSS EDEN zamestnaných 53 zamestnancov a 80 prijímateľov sociálnych služieb.

Výkon práce a odmeňovanie zamestnancov DSS a ŠZ sa riadi príslušnými ustanoveniami zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce v znení neskorších predpisov, zákonom č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme a zákonom č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov.

Členenie zamestnancov podľa funkcií upravuje Organizačný poriadok a Organizačná štruktúra zariadenia. CSS EDEN sa organizačne člení na 5 úsekov, ktoré riadia vedúci úsekov.

Každý poskytovateľ sociálnej služby musí mať v súlade s platnou legislatívou spracované štandardy kvality, ktoré popisujú ako má vyzeráť kvalitná sociálna služba. Na ich tvorbe sa podieľajú zamestnanci zariadenia a zaväzujú sa, že budú podľa nich postupovať. Podmienky kvality poskytovanej sociálnej služby upravujú povinnosti, ktoré poskytovateľovi vyplývajú z jednotlivých ustanovení zákona o sociálnych službách Príloha č. 2 k zákonu č. 448/2008 Z. z. v znení zákona č. 485/2013 Z. z. Zákon 485/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon 448/2008 Z. z. o sociálnych službách, v § 104 určuje hodnotenie podmienok kvality poskytovaných sociálnych služieb.

Tabuľka č. 6: Štruktúra zamestnancov CSS EDEN k 31.12.2019

Riaditeľ DSS a ŠZ	1		1
	1	Manažér kvality v sociálnych službách	1
	1	Psychológ	1
Ekonomický úsek	3	Ekonom	1
		Personalista, manažér pre ekonomiku a projekty	1
		Mzdár-hodpodár	1
Úsek sociálnych služieb	10	Sociálny pracovník - koordinátor	1
		Sociálny pracovník	2
		Inštruktor sociálnej rehabilitácie	4
		Inštruktor rozvoja pracovných zručností	2
		Vodič-údržbár/Inštruktor rozvoja pracovných zručností	1
Úsek zdravotno-opatrovateľskej starostlivosti	27	Vedúca sestra	1
		Sestra	6
		Zdravotnícky asistent	2
		Fyzioterapeut	1
		Vedúca opatrovateľka	1
		Opatrovateľ	16
Hygienicko-prevádzkový úsek	9	Denná sestra	1
		Upratovačka	4
		Pomocná sila vo výdajni jedál	2
		Zamestnanec pracovne	2
Úsek údržby	1	Vodič-údržbár	1

Zdroj: Vlastné spracovanie

V priebehu roka 2019 zariadenie skončilo pracovný pomer so šiestimi zamestnancami:

- traja zamestnanci ukončili pracovný pomer dohodou
- jeden zamestnanec ukončil pracovný pomer dohodou zo zdravotných dôvodov,
- jeden zamestnanec ukončil pracovný pomer dohodnutý na dobu určitú,
- jeden zamestnanec ukončil pracovný pomer výpoveďou zo strany zamestnanca.

Voľné pracovné miesta boli obsadzované priebežne, do pracovného pomeru bolo prijatých deväť zamestnancov. K 31.12.2019 boli dve zamestnankyne na materskej dovolenke a dve na rodičovskej dovolenke.

Adaptačný proces

Pri prijímaní nových zamestnancov je rozhodujúcim kritériom odborná kvalifikovanosť pre danú pracovnú pozíciu a osobnostné predpoklady zamestnanca. Počas adaptačného procesu je poskytované novým zamestnancom zaškoľovanie v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Je vypracovaný individuálny plán adaptačného procesu, jeho priebežné

a záverečné hodnotenie. Výsledkom hodnotenia je rozhodnutie o prijatí, o prípadnom predĺžení zaškoľovacieho procesu alebo o ukončení pracovného pomeru s novoprijatým zamestnancom.

Vzdelávanie

Cieľom zariadenia je vzdelávanie a zvyšovanie odbornej spôsobilosti zamestnancov, vytváranie podmienok na optimálne napĺňanie cieľov a poslania organizácie. Preto i v roku 2019 zariadenie poskytlo vzdelávanie zamestnancom zariadenia zamerané na zabezpečenie profesionálneho výkonu sociálnych služieb a tým aj kvality poskytovaných sociálnych služieb. Zariadenie okrem vzdelávania na rôznych kurzoch, seminároch formou externého vzdelávania, poskytuje a vykonáva interné školiace aktivity.

V roku 2020 zariadenie plánuje vytvoriť spoluprácu so spoločnosťou Caresee s.r.o., ktorá vznikla združením expertov z oblasti kvality sociálnych služieb a moderných informačných technológií. Táto spoločnosť vyvíja aplikáciu Caresee, čo je slovenský dokumentačný systém v digitálnej podobe, ktorý prepája zmluvné, diagnostické, metodické a výkonnostné vzťahy a vytvára z nich komplexnú informáciu o prijímateľoch sociálnych služieb. Naša organizácia v súčasnosti využíva jeden z najpoužívanejších systémov, ktorý už nevie naplniť naše požiadavky, nakoľko pracuje s modelom Moniky Krohwinkel a množstvo dokumentov spracováva ručne. Vedúci pracovníci organizácie sa za účelom plánovanej spolupráce zúčastnili v roku 2019 pracovných stretnutí s predstaviteľmi spoločnosti Caresee. V nadväznosti na ciele platnej Koncepcie rozvoja sociálnych služieb ŽSK zariadenie plánuje aj rozšírenie vzdelávania pre opatrovateľov pre prácu s modelom profesionálneho opatrovania prof. Moniky Krohwinkel.

Tabuľka č. 7 : Vzdelávanie zamestnancov CSS EDEN v roku 2019

mesiac	názov vzdelávania	počet zúčastnených zamestnancov
január 2019	Školenie pre účtovníkov OvZP ŽSK	2
	Skúšky RÚVZ na vykonávanie epidemiologicky závažnej činnosti	3
	Supervízia terapeutických činností – externá individuálna supervízia	2
	Ročné zúčtovanie preddavkov na daň za rok 2018	1
	Supervízia v biofeedbacku a neurofeedbacku – externá individuálna supervízia	1
február 2019	Supervízia terapeutických činností – zvládanie krízových situácií – externá skupinová supervízia	19
	Individuálna supervízia interná	2
	Školenie prvej pomoci	10
	Seminár regenerácia a rekreácia zamestnancov po novom	1
	E-learning – demencia, demencia a inkontinencia	15
	Zmeny v účtovaní	1
marec 2019	Správa registratúry – komplexne a efektívne	3

	Základy kinestetické mobilizácie 1. a 2. modul	1
	Novela zákona o finančnej kontrole č. 357/2015 Z. z. v praxi organizácii verejnej správy od 1.1.2019	4
	Seminár – základná finančná kontrola	1
	Externá individuálna supervízia	2
	Externá skupinová supervízia	14
apríl 2019	Školenie BOZP a PO	2
	Postup pri mobilizácii a manipulácii s ležiacom klientom	25
	Skupinové metodické poradenstvo, nácvik zvládania krízových situácií – externá skupinová supervízia	19
	Seminár – špecializované sociálne poradenstvo	2
máj 2019	Výcvik v kognitívne behaviorálnej psychoterapii	1
	The World Almondo	6
	Školenie k VO – nová smernica od 1.7.2019	2
	Skupinové metodické poradenstvo, schizofrénia – externá skupinová supervízia	17
jún 2019	Terapeutické programy pre ľudí s Alzheimerovou chorobou	2
	Supervízia interná skupinová	8
júl 2019	Konferencia: Bezpečnosť pacienta – najvyššia priorita pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti	5
	Supervízia interná skupinová	6
august 2019	Školenie BOZP a PO	1
	Supervízia terapeutických činností – externá individuálna supervízia	2
september 2019	Verejné obstarávanie	1
	Školenie BOZP a PO	2
	Prehlbujúci kurz Bazální stimulace	2
	Školenie CO	33
	CAF Workshop – metódy a nástroje na analýzu súčasného stavu organizácie	2
	II. Vedecké sympóziu prof. Moniky Krohwinkel	3
	Školenie CO	17
október 2019	Externá skupinová supervízia	11
	Externá individuálna supervízia	2
	Školenie BOZP a PO	2
	Dodržiavanie ľudských práv – interné vzdelávanie	16

	Supervízia terapeutických činností – externá individuálna supervízia	1
	Konferencia: Ako, s kým a za čo zvyšovať kvalitu sociálnych služieb	1
	Výcvik v kognitívnej behaviorálnej psychoterapii	1
	Všetko o zadávaní zákaziek s nízkou hodnotou a malých zákaziek	1
november 2019	Odborná príprava a metodická podpora poskytovateľov v národnom projekte kvality sociálnych služieb	1
	Supervízia terapeutických činností – externá individuálna supervízia	1
	Skupinové metodické poradenstvo, nácvik zvládania krízových situácií – externá skupinová supervízia	18
	Dodržiavanie ľudských práv – interné vzdelávanie	11
	Moderná správa registratúry	1
	Infozákon	1
	Interný auditor so zameraním na sociálne služby	2
	Validácia Naomi Feil I. Základný kurz	20
	Inovatívne trendy v OŠE starostlivosti o dlhodobo chorých – špecifické intervencie o pacienta s problémovým správaním	3
	Školenie BOZP a PO	2
december 2019	Školenie programu HACCP	19

Zdroj: Vlastné spracovanie

5. Aktivity, voľný čas a príjemne strávené chvíle

5.1 Kultúrno – spoločenské podujatia

Kultúrne a spoločenské aktivity sú súčasťou života nášho zariadenia a sú jednou z foriem trávenia voľného času našich klientov.

Pri výbere a organizovaní kultúrnych a spoločenských podujatí pre prijímateľov sociálnych služieb sa snažíme, aby tieto podujatia boli čo najzaujímavejšie a oslovili čo najväčší počet prijímateľov sociálnych služieb. Našou snahou pri týchto aktivitách je hlavne účelne využiť a príjemne stráviť voľný čas klientov v zariadení, spoločne sa zabaviť, odniesť si umelecký zážitok, ale aj aktívne sa zapojiť do týchto aktivít.

Divadelné predstavenia sú pre prijímateľov ale aj zamestnancov nezabudnuteľné pre svoju atmosféru a umelecký zážitok, ktorý si po ich skončení odnášajú. Preto v tomto roku naše zariadenie dvakrát privítalo vo svojich priestoroch prešovské neštátne divadielko „Divadlo Portál“, ktoré sa nám v mesiaci marec predstavilo hudobno – dramatickým predstavením „Rozprávkový hrniec“, v ktorom išlo o príbeh pomiešaných rozprávok vysypaných do čarovného hrnca. V mesiaci október k nám opäť zavítalo s predstavením „Zlatá rybka“.

Nezabúdame ani na našu aktívnu účasť na spoločenských podujatiach organizovaných pod záštitou Žilinského samosprávneho kraja ako bol Žilinský Oskar 2019 a Liptov má talent 2019 s vlastným hudobno-speváckym vystúpením.

V CSS EDEN sa s veľkým úspechom stretla fašiangová zábava, na ktorú boli pozvané aj prijímateľky sociálnych služieb zo susedného zariadenia DSS a ŠZ Liptovský Hrádok. Na tejto veselici sme usporiadali súťaž o najkrajšiu fašiangovú masku.

5.2. Šport v CSS EDEN

Šport je aktivita, ktorá k nášmu zariadeniu akosi patrí a ktorou je naše zariadenia známe aj vo vzdialenejších kútoch Slovenska. Mnohí naši klienti sú športovo založení a preto niet divu, že šport patrí medzi každodenné aktivity prijímateľov sociálnych služieb nášho zariadenia.

Šport nie je len o cvičení a dobrej zábave, ale aj o budovaní dobrej fyzickej kondície, prehlbovaní priateľstiev medzi klientmi, učení sa prijímať aj negatívne pocity z prehry a neúspechu a budovaniu trpezlivosti a sebavedomia.

Naši klienti sa radi zúčastňujú športových aktivít a podujatí, ktoré sú organizované nielen našim zariadením, ale aj inými zariadeniami a organizáciami. Medzi najobľúbenejšie športové aktivity našich klientov patrí futbal, florbal, stolný tenis, plávanie, cyklistika a šach.

Medzi najvýznamnejšie športové podujatia aj s našou účasťou v roku 2019 určite patrila účasť na 13. ročníku futbalového turnaja „Seni cup“. Naši klienti sa v roku 2019 tiež zúčastnili Športového dňa pre zdravotne postihnutých v Liptovskom Mikuláši a na Stolnotenisevom turnaji na Orave. Naše zariadenia v roku 2019 zorganizovalo Stolnotenisev turnaj a Branný deň v CSS EDEN, kde sme pozvali aj družstvá z CSS Trojlístok Ružomberok a DSS a SZ Liptovský Hrádok.

5.3 Leto v CSS EDEN

Letné mesiace sa aj v našom zariadení nesú v duchu oddychu a dovoleniek. Pri plánovaní letných aktivít prijímateľov sociálnych služieb v CSS EDEN je veľký dôraz kladený na to, aby všetci klienti trávili čo najviac času na čerstvom vzduchu a pokiaľ je to možné aj mimo zariadenia.

Aj leto 2019 bolo v júni odštartované rekreačným pobytom vo Vavrišove, kde klienti strávili príjemné chvíle s kamarátmi z DSS SYNŇÓMIA zo Žiliny a CSS FANTÁZIA z Kysuckého Nového Mesta. Popri spoločnom varení gulášu a iných dobrôt, podnikli výlet do Múzea liptovskej dediny v Pribyline. Samozrejme popoludní nechýbala zábava pri rôznych športových aktivitách, ohni a speve.

Druhý letný pobyt prijímateľa sociálnych služieb CSS EDEN strávili na Zemplínskej Šírave. Teplé letné dni si spríjemňovali pobytom na kúpalisku neďaleko hotela Energetik, v ktorom boli ubytovaní. Okrem trávenia príjemných chvíľ na kúpalisku, podnikli výlety do mesta Michalovce a okolitej prírody.

5.4 Spoznávanie okolia a ostatných regiónov Slovenska

Región Liptova je veľmi rôznorodý, bohatý na prírodné aj turistické atrakcie a zaujímavosti. Klienti CSS EDEN s chuťou a radosťou spoznávajú okolité prírodné krásy, historické pamiatky a turistické zaujímavosti Liptova.

Výlety sú často spojené aj so získavaním rôznych historických a geografických vedomostí, ktoré neskôr klienti využívajú pri rôznych vedomostných kvízoch, ktoré pre nich organizujú inštruktori sociálnej rehabilitácie. Tento rok, okrem iných prechádzok a výletov po regióne Liptova, navštívili aj park miniatúr v Liptovskom Jáne.

Prijímatelia sociálnych služieb CSS EDEN radi spoznávajú aj ostatné regióny Slovenska. Veľmi žiadanou aktivitou, na ktorú sa klienti veľmi tešia celý rok, nepochybne je spoločný výlet so zamestnancami. Tento rok bol výlet zameraný na spoznávanie regiónu Orava, kde navštívili Oravskú lesnú železničku, dozvedeli sa veľa zaujímavého o živote ľudí na Orave v minulosti a previezli sa v historickom vlaku.

5.5 Pomoc druhým

Verejnoprospešné aktivity a komunitné aktivity majú predovšetkým pre prijímateľov sociálnych služieb CSS EDEN veľký význam. Prinášajú im pocit spolupatričnosti a osožnosti, zvyšujú ich angažovanosť a motiváciu urobiť niečo prospešné pre iných. Preto sú práve aktivity zamerané na pomoc jednotlivcom alebo komunite každoročnou súčasťou života v našom zariadení.

CSS EDEN sa už tradične každý rok zapája do zbierky Ligy proti rakovine na Deň narcisov. Inak tomu nebolo ani v roku 2019, kedy prijímatelia sociálnych služieb spolu so zamestnancami robili zbierku pre pomoc ľuďom chorým na rakovinu.

Ďalšou už každoročnou aktivitou, ktorej sa klienti a tiež zamestnanci CSS EDEN zúčastňujú spoločne, je Barlatón.

Medzi najčastejšie aktivity zamerané pre pomoc komunite boli pomocné práce pri upratovaní ciest a chodníkov v meste a pomoc pri čistení mestského hájika spolu s Komunitnou nadáciou Liptov.

5.6 Z každého rožka troška

Súčasťou života prijímateľov sociálnych služieb v zariadení sú aj mnohé ďalšie aktivity, ktorých sa veľmi radi zúčastňujú. Keďže CSS EDEN je zariadenia sociálnych služieb pre mužov od osemnásť rokov, nie je žiadnym divom, že medzi najžiadanejšie aktivity spojené s rozvojom pracovných zručností je kulinoterapia. Klienti pri kulinoterapii získavajú nové skúsenosti a zručnosti pri varení, pečení a príprave rôznych studených jedál a dobrôt. Za pekného počasia zas veľmi radi trávia čas v záhrade, ktorá sa nachádza vedľa budovy telocvične. Čas na záhrade netravia len oddychovaním a športovaním, ale aj zveľaďovaním a skrášľovaním záhrady.

Medzi obľúbené aktivity klientov patrí aj tvorba rôznych dekorácií a výrobkov, ktorým sa pravidelne prezentujú na výstavách organizovaných Žilinským samosprávnym krajom.

V našom zariadení sa často stretávame aj so zástupcami iných organizácií a spoločností, ktorí pre nás vždy pripravujú zaujímavý program. Potešia tým nielen oči a srdiečka klientov, ale často sa od nich niečo nové naučia a získajú veľa nových informácií. Medzi takéto aktivity v roku 2019 určite patrila aj beseda s dvojicou milovníkov prírody, ktorí sa prezentujú pod značkou KuUI (Tomáš Kučeru, Michal Uličný). Ich záľubou je filmovanie divokej prírody, zvierat, poľovníctva v našej krásnej tatranskej prírode. S našimi klientmi sa podelili o svoje zážitky a unikátne filmárske zábery. Súčasťou prednášky boli aj názorné ukážky vábenia zvery, či prezentácia odevov, ktoré v prírode využívajú, aby čo najviac splynuli s okolím.

Aj v roku 2019 našich klientov potešila a zabavila návšteva klaunov z občianskeho združenia Červený nos.

6. Financovanie sociálnych služieb a úhrady za poskytované sociálne služby

Zastupiteľstvo ŽSK na svojom zasadnutí dňa 19.11.2018 uznesením č. 10/9 schválilo rozpočet na rok 2018 v celkovej sume **1 163 250 eur**. V priebehu roka 2019 bol na základe rozpočtových opatrení ŽSK upravený schválený rozpočet na sumu **1 307 134 eur**. Zariadenie v roku 2019 hospodáril s nasledovným rozpočtom:

Tabuľka č. 8: Rozpočet na rok 2019

POLOŽKA	SCHVÁLENÝ ROZPOČET V €	UPRAVENÝ ROZPOČET V €
610 Mzdy	604 250 €	630 869 €
620 Poistné a prís. do poisťovní	224 250 €	235 513 €
630 Tovary a služby	316 441 €	383 020 €
640 Transfery	4 451 €	9 122 €
BEŽNÉ VÝDAVKY SPOLU	1 149 392 €	1 258 524 €
713 001 Nábytok	0 €	0 €
713 004 Pr. stroje	13 858 €	13 858 €
714 001 Auto	0 €	0 €
716 Prípravná a projektová dokumentácia	0 €	1 200 €
717 002 Rekonštrukcia a modernizácia	0 €	33 552 €
717 003 Prístavby	0 €	0 €
KAPITAL. VÝDAVKY SPOLU	13 858 €	48 610 €

Zdroj: Vlastné spracovanie

Bežné výdavky spolu s mimorozpočtovými prostriedkami (vo výške 20 167 Eur) boli v roku 2019 spolu v sume 1 258 524 Eur čo predstavovalo čerpanie 100 % z upraveného rozpočtu. Bežné prostriedky boli použité na položky: mzdy, poistné, tovary, služby a bežné transfery.

Kapitálové výdavky boli vyčerpané v sume 45 451,64 Eur, čo predstavovalo 93,50 % z upraveného rozpočtu a boli použité na nákup nasledovných položiek:

- **Dodanie a montáž dverí v telocvični** v sume 7 790 Eur

- **Zateplenie strechy prístavby na budove telocvične** v sume 33 551,74 Eur
- **Projektová dokumentácia – elektroinštalácia v budove telocvične** v sume 1 200 Eur
- **Kuchynská linka** v sume 2 909,90 Eur.

Významnú investíciu predstavovala rekonštrukcia budovy telocvične. Došlo k drobným stavebným úpravám interiérovým v sume 14 498,96e Eur. V budove telocvične sa vymenila elektroinštalácia v sume 25 296,55 Eur a došlo k montáži bleskozvodu na budove v telocvične 6399,50 Eur.

V roku 2019 sme získali od dobrovoľných darcov:

- **peňažný dar v sume 1 500 Eur od spoločnosti UNIPHARMA – 1.slovenská lekárnická a. s.**

Centrum sociálnych služieb EDEN poskytuje sociálne služby prijímateľom sociálnych služieb vo forme:

- domov sociálnych služieb
- špecializované zariadenie

Ekonomicky oprávnené náklady na jedného prijímateľa sociálnych služieb Domova sociálnych služieb v roku 2019 predstavovali sumu 12 030,50 Eur a priemerné ekonomicky oprávnené náklady na jedného prijímateľa sociálnych služieb na mesiac predstavovali sumu 1002,54 Eur.

Ekonomicky oprávnené náklady na jedného prijímateľa sociálnych služieb Špecializovaného zariadenia v roku 2019 predstavovali sumu 16 063,74 Eur a priemerné ekonomicky oprávnené náklady na jedného prijímateľa sociálnych služieb na mesiac predstavovali sumu 1 338,65 Eur.

Priemerná úhrada na jedného prijímateľa sociálnych služieb na mesiac bola 280,76 Eur.

Tabuľka č. 9: Zdroje financovania a čerpanie finančných prostriedkov

ZDROJE FINANCOVANIA	ČERPANIE FP PODĽA ZDROJOV FIN.
41: Zdroje VÚC	1 018 311 €
46: Vlastné zdroje	268 656 €
72 F : Réžia, stravné	17 530 €
72 a : sponzorské	1 128 €
72 e : poistné plnenie	1 509 €

Zdroj: Vlastné spracovanie

7. Plán financovania sociálnych služieb na rok 2020

Zastupiteľstvo ŽSK na svojom zasadnutí dňa 25.11.2019 uznesením číslo 5/15 schválilo rozpočet Žilinského samosprávneho kraja na rok 2020 v celkovej sume **1 248 539 Eur**. Kapitálové výdavky na rok 2020 neboli schválené. Rozpočet je spracovaný na základe skutočného čerpania finančných prostriedkov z predchádzajúceho roka. Pre rok 2020 bol finančný rozpočet spracovaný odborom sociálnych vecí ŽSK. Skutočné čerpanie finančných prostriedkov je spracovávané v programe ISPIN a mesačne elektronicky predkladané zriaďovateľovi na odbor sociálnych vecí a ekonomický odbor – oddeleniu financií, rozpočtu a cien. Na rok 2020 bol Centru sociálnych služieb EDEN pridelený nasledovný rozpočet:

Tabuľka č. 10: Rozpočet rok 2020

VÝDAVKY	SUMA
Výdavky celkom	1 248 539 €
Kapitálové výdavky	0 €
Bežné výdavky /41/	976 384 €
Bežné výdavky /46/	272 155 €
Z toho:	
610 Mzdy	657 449 €
620 Poistné	243 986 €
630 Tovary a služby	342 175 €
640 Bežné výdavky	4 929 €
Príjmy celkom	272 155 €

Zdroj: vlastné spracovanie

Financovanie sociálnych služieb v roku 2020 bude realizované z rozpočtu prideleného ŽSK čo predstavuje mesačne limit 103 614 Eur. Okrem rozpočtových prostriedkov sa budeme v priebehu roka 2020 snažiť získať zdroje financovania aj z :

- grantov a príspevkov od rôznych nadácií (Nadácia J&T, Nadácia Pontis a iné),
- dotácií z Úradu vlády SR,
- vecných a finančných darov od podnikateľských subjektov,
- sponzorských darov a príspevkov od fyzických osôb,
- prostriedkov Európskeho sociálneho fondu prostredníctvom projektov poskytovaných z ÚPSVaR Liptovský Mikuláš.

8.2 Telefonické a iné kontakty na poskytovateľa sociálnych služieb

Adresa zariadenia	Centrum sociálnych služieb EDEN Sady M. R. Štefánika 66/3 033 01 Liptovský Hrádok
Telefonický kontakt (ústredňa)	044/563 09 12
E-mail	csseden@vuczilina.sk
IČO	42348901
DIČ	2023957375
Riaditeľka zariadenia	Mgr. Andrea Šišilová e-mail: andrea.sisilova@vuczilina.sk
Úsek sociálnych služieb	Mgr. Iveta Beťková – sociálny pracovník – koordinátor (vedúca úseku) e-mail: betkova.iveta@vuczilina.sk
	Mgr. Tatiana Krajčová – sociálny pracovník pre špecializované zariadenia e-mail: krajcova.tatiana@vuczilina.sk
	Mgr. Anna Fáberová – sociálny pracovník pre Domov sociálnych služieb e-mail: faberova.anna@vuczilina.sk
	Mgr. Miroslava Ivanová – manažér kvality v sociálnych službách e-mail: ivanova.miroslava@vuczilina.sk
Sociálne poradenstvo tel. kontakt +421 907 839 338	
Úsek zdravotno- opatrovateľskej starostlivosti tel. kontakt: +421 907 732 765	Mgr. Jana Odskočová – vedúca sestra e-mail: odskocova.jana@vuczilina.sk
	Ol'ga Labošová – vedúca opatrovateľka e-mail: labosova.olga@vuczilina.sk
Hygienicko-prevádzkový úsek	Bc. Mária Kondorová – denná sestra e-mail: kondorova.maria@vuczilina.sk
Ekonomický úsek tel. kontakt: +421 907 732 775	Ing. Katarína Piklová – ekonóm zariadenia (vedúca úseku) piklova.katarina@vuczilina.sk
	Ing. Nad'a Titková – personalista, manažér pre ekonomiku a projekty e-mail: titkova.nada@vuczilina.sk
	Jela Muráňová – mzdár – hospodár e-mail: muranova.jela@vuczilina.sk

Organizačná štruktúra Centra sociálnych služieb EDEN Liptovský Hrádok

Riaditeľ
Mgr. Andrea Šišilová
1

